

شرائط اشتراك :
سنه لکى ۳۰ ، آلتى آيلى
۲۰ غروشر

سنه لکى ۱۰ آلتى آيلى ۶ فراقدر . اعلانات
ايچون اداره مأمورى محمد ذهبي بک مراجعت ايتلير .

۱۵ ايلول افرانجى
۱۹۱۰

۲ ايلول ۱۳۲۶

صاحب امتيازى :
شهيد زاده قلبي
المحمد علمى

اداره و تحرير محلى :
جمال اوغلى جاذه سنه دائره مخصوصه در .
مخابرات صاحب امتياز ايا جريان ايتلير .

نسخه مى هر رده
۲۰ پاردر .

۹ رمضان ۳۲۸

آلدا یرنیه قی بر کور کلز قارشیمزده غیر قابل اقدام مشکلات کورورز، برندنده مشول اوله جقلر بالطبع مأمورلردر .

« حکمت »

وبالطبع آمرلردر . زبراکه آمرلر . مأمورلرینک یالکر اعماندن دکل ، وظیفه لرینی یایه یلمکه کافی اقتدارلری اولمادینی خالده اولرلی یشنه امور ملتده استخدام ایندکارندن طولانی ده مشولدرلر .

عالم سلام

آسیای وسطی

و

افغانستان

روس غزتلرندن برینک یازدیغه باقیایره ، روسیه حکومتی ، کندینه قارشلی اجر ایدیلن تحریکانه مقابل، بخارا وخیوه امارتلرینک ذاتا برسوزدن عبارت اولان استقلالرینه خاتمه ویرمهک و یوایی خانلری برولایت شکله قویقه قرار ویرمشر . انکاترینک بوبایدملحوظ اولان اعتراضاتی دفع ایچون دخی ، اونک طرفندن افغانستانک اشغالنه روسیه جه موافقت ایدیه حکمش . بومشله ییایی نقطه دن محاکمه ایجاب ایدر .

بخارا وخیوه مک اشغالی انکاتره ایچون یکی بر ضربه اولور ، لکن انکاتره لبسب [۱] نوصوک کونلرده اسلاو استیلاسی ترویج ایدر کی کورینور ، بنابرین روسیه نکل ظاهرأ لهنده بر حرکت ایش اولمق و حقیقتده ایسه روسیه نکل ایچنده بوغولمقده اولدینی عمان اختلافه براز دها نیرمایه علاوه ایله قارتمق فکریله بخارا وخیوه نکل الحاقه موافقت ایتمه سی اختیارلن بیدر دکلدر .

زووالی بخارا وخیوه تورککری روسیه قارشلی کندیلرینی مدافعه ایدرجک اقتدار و وضعیتده دکلدرلر . حکومتلرک شوهنگام قهاختهده آسیای وسطی نکل الحاقی علپنده برکونا تشبث و مدخلهده بولونماسی غیر قابلدر . آسیای وسطی ایله المانیایکی دولتلرک سیاسی و اقتصادی هیچ برمناسبتی اولمادیندن بومشله یی مدخله لری امکانی ده خاطرله کلمز . شوخالده انکاتره موافقت ایدرسه ، الحاق ایچون هیچ برجدی مانعه قلماز .

بزبخارا وخیوه نکل الحاقندن متأثر اولمبورز! آسیای وسطی تورککرینک خواب غفلندن اوپانعلاری و آرتق اثبیه ایتلری ایچون بویه برسله عداونه ، بویه بر نازیانه دشمنانه احتیاجلری و ارایدی . بوندن ماعدا بخارا وخیوه تورککری ده روسیه قارمانجولا جوربانی براردها قاریشقی ایدرجک یکی برعامل اختلاف تشکیل ایدر . بوعوامل اختلاف البته یقین بر استقبالهده روسیه نکل

[۱] بوسب « حکمت » قارلرینه سیاست بین الملل خصوصنده برزغبز اولقی اوزده ترتیب ایدلمکده اولان بر امرده موشعأ بیان اولونه جقدر .

ساخته عظمتی صدبار ایدرجک و بوانقسامده قرق ملیون تورکه آبی بر پای دوشه جکدر .

جناب حقلر بوعمله تودیع ایله دیکی قانونلری ، تاریخک اولایتیورلرینی نه روسیه ونه ده کیمسه تغیر ایدرمز بوقانونلر موجبجه ، روسیه نکل انطفای عظمت موجودیتی دها برزایون طوقادیه براختلال کیر داخل نکل حصوله معلق قالمشر .

روسیه نکل مملکت الحاقی ایتمه سی ، حالت نزع کلش بر آدمک ازدواجیه قالدشماسی قدر مصحک و فقط عبرت آمیز برکیفتندر . افغانک اشغال و الحاقه کلتنجه : شیمدیلهک شو قدر جق دیرزکه :

حیر یکیدی ، اولوم چشیدی !

کوه سلیمان ، موت بی امان .

بوسر زلمز . عصر حاضر تاریخله اشتغال ایتمینلره معناسز کورونه بیلیر ، لکن وقایع ماضیه یی اونوتمايانلر زوالی مصر فلاحلریله افغان طاغیلری ، مصر خدیوی ایله افغان امیری آرهنده خاطری صاییلر بر فرق اولدینی بیلیرلر . غوسبودن ایسولسکی ، انکاتره یه کندیسی هندندن دفع ایدر بره جک بر هدیه تقدیم ایدیور . زهی عطا وسنا ! بر دولته افغانی پیشکش چکمه که بر آدمه قطب شمالی بیایدیزی احسان ایتک آرهنده هیچ بر فرق کورمه ز . روسیه نکل شو اطلم عال المال و بی مثالی اوزرینه سیر ادوار غرایک نشد سندن بایلمش اولماسی محتلدر .

ایران

ایران « انجمن ایالتی » سی

روس : انکاترینرل قونولوسلرینک جوابی

ایران انجمن حیتمدانی طرفندن واقع اولان مراجعت اوزرینه ، انکاتره و روسیه جنرال قونلو - سلرینک حکومت متبوعه برینک امری اوزرینه ویردکاری جوابی زیره یازیبورز . ایران انقلابنده مهم و طبقه لر ایضا ایش و شیمدی دخی ایرانی اجنبی استیلاستدن قورتاره جق عوامل مایه نکل که مهمی اولان « انجمن ایالتی » نکل مأمورین اجنبیستدن آلدینی شو یکی تأمینات تحریری . شهمسز موفقیته طوغری آتیمش بر خطوه در ، « حکمت » یانکیز ایرانک دکل ، عالم اسلامک برعضو ترقی پرور ورهبری اولان « انجمن ایالتی » بی کمال مودتله تبریک ایدر . یالکیز اوحیتلی قارداشلرمنله براز حسیحال ایتک ایستورز . اورویا سیاسلرینک یالان سوله مکده اولیه برمهاری و هرکلی یوز درلومنا ایله تأویل ایتکده اولیه بر قدرتی واردرکه بز مسلمانلر ایچون یایه جق الک طوغری ایش ، مواعیدک یرینه کتیر یله سته قدر او مواعیده « کان لم یکن » نظر یله باققدر .

انکاتره دولتی ، اونوز سندر ، اونوز بیک کره

« مصرک اجزای ممالک عثمانیه دن اولدینی وانکلیز اشغالی تأمین اسایش ایدیلتنجه یه قدر دوام ایدرجکلی » تکرار ایتدی . شیمدی ده هرکیمک بوش سوز دیکلمکه قولانغی حاضرسه ، عین تأمیناتی تکراره آماده در . کیرد مسئله سنده کی وعدلر ده ایران انجمن ایالتی سی احوالیز ایچون اعلا بر نمونه اولا بیلیر .

بودفه انجمن اعضاسی قارداشلرمنه قونولوسلرک ویردیکی تأمینات تحریری ده « امنیت بر قرار اولقدن سوکرا » سوزلری وار . اگر روسیه وانکاتره نکل مقصدلری صاف واملاری ایرانده اسایشک استقراری اولسه ، بوندن قولای برشی اولاماز . ایران اردولری تنظیم ایچون یگریمی قدر مقتدر عثمانی ضابطی جلب ویرانه اوج ملیون لیرا اقراض ایتک بو مقصد ایچون کافندر . لکن ایرانه بش باره اقراض ایدیلز ، عثمانیلرله مقارنت و مخادنتلرینه معانفت اولونورسه ، ایران حکومتی یاره سز و عسکر سز بر اقایرسه ، امنیت نه ایله اعاده اولونور ؟ علاج سز بر اقیلان واسباب مرضی ادامه ایدیلن برخسته ایچون « اعاده صحت ایدرسه » آج بر اقیلان بر آدم ایچون « سمیزلرسه » کبی شریطه لر نامل باشن صاموق فکریله سولیمش سوزلر ایسه « استقرار اسایش » شریطه ده اوقیلدندر . بز مسلمانلر اسباب ضعف سز ، وسائل قدرتمزی بیلیملی ز .

ایران قارداشلرمنه منات ، غیرت وفداکارلی نویسه ایدره ز ، جمله سز سوکلی دشمنلرمنک پک نازک و فقط زهرلی ییچلرندن قورتاره جق شی . انجق عزم وفداکاری در . انجمن ایالتی یه ویریلن تأمینات هیچ شهمسز بر خطوه ترقی در . بونامینک قوه دن فعله حیققدینی کورمکه مبابی اولقی ایستورز . بوملارمه نائل اولقی ایچون یکانه چاره :

« واعتصموا ولا تفرقوا »

امر جلیله اتباعدر . ایرانده « انجمن ایالتی اعضاسی کی ییخه ارباب حنت ، مجتهدین و علما ایچنده نیجه اصحاب و تقوی و دیانت وار ، هیهات که روس وانکلیز یاره سیله دین و ملتلی صائمشارده وار . بونلر ذاتا خللدار اولان قوه مدیه یی تفرقه سببیه بوتون بوتون ضعیف بر اقبورلر . ایرانده اظهار شقاوتله اسایشی اخلال ایدنلر ، هب بوقیل یاره ایله صایلمش ملعوناره پیر واولان زوالی جاهل عوامدر . بونلر بش اون عروشه ، یالاندن بر قنوا ایله هر وقت استقرار پذیر اولماماسی و اشغال اجانب ایچون هر وقت وسیله بولونماسی « ممکندر . [فاعتبروا یا اولوالابصار] مع مافی انکلیز و روس قونولوسلرینک انجمن ایالتی یه ویردکاری جوابی بز بر شارت دیبه تلقی ایدر ، ویرانی ، اوخطه مبارکه اسلامی مسعود و قوی کورمک امیدنی ، رمزه کوه نهرک ، بسله ز .

تقریر صورتی

انجمن مقدس رئیسی فضیلتو میرزا محمد تقی اغا ، عطقنلو اجلال الملک ، وحاجی علی اغا حضر تری

ارشاد و انقیاد حکومت و ملت افغانی صرف نظری نمایند بران
برفایان ملت لازم کردید که فریاد و فغان از غفلت و بیخبری ملت
افغان را بسع مجاهدین اسلام برسانند تا آنکه از ارشاد و بیان
و اتفاق عمومی اهل اسلام : ملت افغان محروم نباشد.

مقاله

فریاد و فغان از غفلت ملت

افغان

— ای اقوام نجیب خطه پاک افغانستان. تا یکی درین و دیان
کچ و بیخ و بیخیری یویان و در صحرائ عظیم و غفلت و نادانی افغان
و حیوان و از شاه راه حقیقت عام و معرفت کرزان میباید این
چشمیت است که سرد و چارشا ملت گردیده ای از قوه سامعه
و نور بصیرت و میباید یا آنکه برده غفلت بر قوای خسته شماستولی
گردیده : ای انبای وطن بیدار شوید . و تراحوال اسفناشال
خود بشکرید ! و از این عطا و بی اتحادی و کم معرفتی حذر نماید
و یک طریق نجات را برای خود اختیار کنید ! و ازین بلهوسی
و تذبذب بی اساسی که مملکت اتخاذ کرده اید درگذرید ! که بدون
از خضارت دارین دیگر فائده ازان متصور نمی باشد . اگر جاده
نصب اسلام و مشوار و رفتار قومی خود قبول دارید پس این
کلام فریاد و فغان را با صدای و میباید چه میباید ؟ و هرگاه طریق
سایم مستقیم مدنی اسلام را طالبید ؟ پس کجاست کوشش عام
و فغان ؟ و کدام است اتفاق و اتحاد و همدردی و تعاون ملتی ؟

— ای اقوام نجیب افغان — از خواب غفلت بیدار ! شوید
و برده جفاک و عطا و کسالت را از بصیرت غیرت و محبت و شجاعت
ملتی خود بردارید . و یکدفعه بنظر حقیقت بین دور و پیش
خود را بدرستی بشکرید که سیلاب فتن و دشمن ناموس و وطن از
هر طرف ناپایه اندازد قریب رسیده که اسلحه برداشتن را
فرصت نموده و شما هنوز در کمه و غفلت افتاده و بر جاده مظلم
جهالت و بیخبری ایستاده و از آکتساب علوم و فنون کرزان و از
شاه راه صراط المستقیم دین قوم محذوری که عبارت از علم و اتفاق
و اتحاد و تعاون می باشد روگردان ؟ ایو آه برین بدبختی که سرد و چار
ملت افغان گردیده :

— ای انبای وطن : برخیزید ! و پیروی احکام دین مبین
خود را بناید و یا احکام خدا و رسول خدا عمل نماید حق تعالی
در کتاب مجید خود فرموده : (و اعصموا نفوسکم) و ایستاد
و ایستاد حکم الهی است که فرموده : (و تعاونوا علی البر و التقوی
ولا تعاونوا علی الاثم و المنکر) — و حضرت رسول مقبول
فرموده اند :

(المؤمن المؤمن کالبنيان يشد بهده بعضا)

— اگر اسلامیت است و خود را ملت اسلام میدانید اینست
احکام خدا و رسول مجتبی و اگر (لامن هاؤ لای ولا من هاؤ لای)
مذهبین بین ذلک) میباید آن بحث آخر است —
و کر که از گفتار تا کردار شما بسیار غرق و میانیت کلی دیده
میشود چنانچه دولت با ملت و ملت با دولت متبوع خود در قریب
و روز چلانی بر سر می برد و دشمنان را بدوستی و امانت و دوستار
بدشمنی و خیانت مشتم ساخته و وقوعات تاریخی گروه مناقبت و محرب
مابعدی وار

معارف

مدارس أم کنایس ؟

ان قیمت کل امة بقيمة مؤسساتها و هي الزراعة و
الصناعة و التجارة و طرق المواصلات و المدد و القوة المسلحة
و الاعانات الصحية ثم التربية و التعليم و عملايش في اثنان
ان التربية و التعليم هما الأساسان اللذان لكل المؤسسات
المدكورة فلهما المربان للعقل و الروح و بهما يكتسب
المرؤ قيمة الاجتماعية لهذا زى حكومتنا الدستورية ايدها

خبرلر قسمندن عينا — « اورومچی شهریده .
» لو « دیکان بر عسکر باشلیق منصیددار اوزنیک عسکرینه
یرلکان یادشالقی کوشنی جیب قوغان سبیدن اوزون
منصیدن توشروب قویودر . اوشبو خبرنی ایشکان
صونک خاتونی بر آ زغنه آ غرق ایکان نهایت حفا بلوب
اولوب کتیب دور بنده بر قزی بارایکان اول هم افیون
جیوب اولدور » .

آلدیغمز غز تلرک محتویاتنه نظر آ ایلی غز ته سی انتشار
معارفی توصیه ده بولنه جنی و چین — سلیماناری آره — بنده
جاری بعضی قناعات تلرک دفعنه حاله جنی آکلا شیلور .

سیاسی بر بندی دهها زیاده شایان دقتدر . اورویا
بتون دنیایی ضبط ایشی ، جمله ملتله جوق ظلم
ایدیورمش . و حاله اهل اسلام صاری عنصر یعنی
ماغول و چین ایله برلشوب مشترک فائده لری بر ابر چه
مدافعه ایچک لازم ایشی .

غز تلرک بوسوزلری اهمیتندن خلی دکادر : اهل
تلرک تسلطی اهل شرق دائمی صورنده چکمه چکمه
دلالت ایدیور .

[دوبریجه مداسی]

باصفیه

عرض مخصوص

[مابعد]

و تعمیم نماید بهر حال بهرست و اگر از انبای وطن درمی
سالی چند نفر را در دولت علیه عثمانی برای تعلیم و تربیه
بفرستد زهی سعادت ملت خواهد بود مگر افسوز که دولت
از اساس امور خود کلیا غافل و شب و روز در لهو و لعب خود
شاغل و غافل از مقایسه کل امور دولتی . و مانی . و سیاسی . و غیره هیچ
یک کدام از زوای اساس متین و بر قاعده درست مبنی نمی باشد . حال
بر ارباب وجدان سالم و مجاهدین دین مبین معلوم خواهد شد که دولت
افغانستان سراسر محتاج ارشاد و قابل ترجم استمداد است —
مگر قوای معنوی و اتفاق هیئت اجتماعی ملت شان در مقابل
هر دو دولت فرنگ متعدی بدرجه کمال است .

نقشه ثانی — در باب ایشاح افکار عمومی و رد افواه کاذب دول
متعدی آنکه : دولت افغانستان از ملحقات هند و یا مستعانات
فرنگ نمی باشد . و بلکه در نفس خود یک دولت مستقل اسلامی
میباشد .

بر ارباب بصیرت جهان و واقف از احوال تعصب ملت افغان
مخفی نخواهد بود که ملت نجیب افغان در هیچ عصر و هیچ صورت
محکومیت فرنگ را بر خود قبول نکرده و نخواهد کرد و هیچ یکی
از دول مجبور خود فروتنی ندارند و نمی نمایند مگر بعد از هلاک
(نه) میلیون سرد وزن ملت افغان : و کیرم که اولیای امور افغان
بلکل انگریزی مشرب و یا روس مسلک بوده باشند یا زهم غوه
اجتماع امت محمدی و ملت افغانی ازان یا کی ندارد و در وقت میباید
بدون از اعلامی کلمه دین احمدی دیگر مدعای دربینی نخواهد بود
و برای روس و انگریز اعلان نام بوده باشد که بلغ نمودن قطعه
افغانستان چنانچه خیال خام بسته اند ممکن نمی باشد . و اگر از
نفس بطرسبورغ و یالتین در جمیع نقاط مملکت افغان راههای
شست و شو جاری گردد ، با زهم ضبط و استیلای دائمی قطعه
افغانستان بسیار دشوار و بدون از پاره شدن دهن بلغ این لقمه
سهل نخواهد بود . لهذا بادی حیرت آنست : که چرا احرار
امت و مجاهدین ملت و ترقی خواهان هیئت اجتماعی اسلامی از

بوگون مجبور به کور و شدکرنده ، بعضی مواد قوتوشایدینی
صیراده روس عسکرینک جلقا طریقین ایران طوبراغنه
تجاوز ایملرینه سببی استفسار ایتدیر . مشار الیه
مفضلاً جواب ویرلش ایهده انجمن مقدس ایالتی نکده
حصول اطلاعی مقصیده ، کمال حرمتله ایضاحات
آیینی تقدیم ایدرز .

طهرانه کی روسیه و انکلتزه سفیرلرینه ذات عالی
شهنشاهی طرفندن ویرلن و عدمو جینجه طرق تجاریه نک
تأمین اسایشی و عمومه کشادی لازم کلیردی . لکن
دولت اردوسی رؤسای طرق مذکورینی عمومه کشاد ،
و ذخیره جلب ایچمیرک شرائط مقرره یی رینه کتیرمدیلر .
بونک اوزرینه روسیه و انکلتزه دولتری صرف سوق
انسانیتله و تبریز اهالی دینی آچلقدن قور تارمق و تبعة
اجنبیه یی . سایه مقصیده جلقا طریقنک آجیلاماسنه
قرار ویردیلر ، حالبوکه قره طاغلی و حشی سواریلرک
تسلطی سبیلله طریق مذکورده ذخیره و اموال تجاریه
قتلی و مرور و عبور قابل اولمایدقندن یولچلره رفاقت
و طرفنده تأمین اسایش ایچک ایچون بر مفرزه سبوقه
لزوم کورولمشدر . طریق تحت تأمین الینوب تبریز
اهالیسک امر محافظه سی ایچال و امنیت عمرمه تقریر
ایدلکدن صوکر مذکور مفرزه بلا تأخیر و بلا شرط
ایران طوبراغنی تحلیله ایدرک روسیه عودت
ایده چکنندن ، دولت متبوعلر مزک بوقراری انجمن
مقدس ایالتی به اعلان و احترامات فائده لری تقدیم ایلرز .

امضال

نور

چینده ترکیه غزته

ترکستان چینی نک ایلی ولایتنه « یک کوره » بلده -
سنده رسمی اوله رق تأسیس ایدلش (ایله ولایتی نک کزتی)
نامنده کی غزته نک برنجی نسخه لری اداره مزه کلدی .
تورکلرک ترقی و اصلاحات یوله کیردیکی ، چین حکومتجه
مسلمانلرک دخی معارفدن محروم وراقلمه جنی بو غزته نک
وجودندن آکلا شیلور .

(ایله کزتی) یعنی (ایلی غزته سی) هفته ده ایکی
دفعه چیقاجقدر . محزری چوانو چیغو اسمندر . در .
بو غزته غایت اینجه یرلی کاغده طاش باصمه ده باصلمشدر .
کاغذ شفاف اولدقندن بر طرفی بوش قالمشدر .
ایلی غزته سنک لسانی اولدقجه آکلا شیلور ترکیه در .
نمونه اوله رق بر قاج ساطر نقل ایدیورز .

باش مقاله سندن عینا : — « بر مملکت نک حکومتی
منصیددار آدم لاری اوزی نک فقرا پورتی آبی دورغان
بولسه انلر ایچون اول باشلا یوب مکتب هم کزیدخانلر
بناقلا دور و اوز فقرا لاری نک علم لق و معرفتی بولاتوغون
نی اولاب فقرا سنک نادان علم دیری خبر بولوب قایشی غه
راضی بولایدور . »